

Advies nr 27/2010 van 24 november 2010

Betreft: Ontwerp van bilateraal akkoord tussen België en de Verenigde Staten betreffende de versterking van de samenwerking bij de preventie en de strijd tegen zware misdrijven (*draft agreement on enhancing cooperation in Preventing and Combating Serious Crime* – « PCSC-akkoord ») (CO-A-2010-025).

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Stefaan De Clerck, Minister van Justitie, ontvangen op 20/09/2010;

Gelet op het verslag van de heer Bart De Schutter;

Brengt op 24 november 2010 het volgend advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. De heer Stefaan De Clerck, Minister van Justitie, heeft op 20 september 2010 aan de Commissie gevraagd een advies te verstrekken over een ontwerp van bilateraal akkoord tussen België en de Verenigde Staten betreffende de versterking van de samenwerking bij de preventie en de strijd tegen zware misdrijven (*draft agreement on enhancing cooperation in Preventing and Combating Serious Crime* – « PCSC-akkoord »).

2. Het ontwerpakkoord PCSC is vergezeld van een bijlage: een commentaar op het Amerikaans recht onder de vorm van « *Frequently Asked Questions* ». Deze FAQ's werden opgesteld door het Amerikaanse departement voor binnenlandse veiligheid (*United States Department of Homeland Security–DHS*) in samenwerking met de FOD Justitie. Deze FAQ's behandelen verschillende punten zoals de precieze aanduiding van de toepasselijke Amerikaanse normen (faq1), de uitoefening van de rechtstreekse of onrechtstreekse toegang naargelang deze wetgevingen (faq 2, 3 en 11), het bestaan van controleautoriteiten (faq 4 en 12), het voorzien van aangepaste beveiligingsmaatregelen voor zogenaamde 'gevoelige' gegevens (faq 5), en de mogelijkheid van een gerechtelijke aanhangigmaking (faq 2, 7 en 9).

A. Het ontwerpakkoord PCSC is een "Prüm-achtig" verdrag

3. Dit ontwerpakkoord PCSC is sterk geïnspireerd door het Verdrag van Prüm (het is overigens gekend als een "Prüm-achtig" verdrag)¹ dat op 27 mei 2005 gesloten werd tussen België, Duitsland, Spanje, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en Oostenrijk betreffende een intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, onder meer in de strijd tegen het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie².

4. Dit Verdrag van Prüm, dat slechts bepaalde lidstaten bindt, werd geïntegreerd in de hele Europese Unie door het Besluit van de Raad van de Europese Unie 2008/615/JAI van 23 juni 2008 inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit³. Dit Besluit van de Raad van de Europese Unie regelt onder meer:

---

¹ De inleiding van het ontwerpakkoord PCSC verwijst trouwens uitdrukkelijk naar het Verdrag van Prüm.

² De Wet houdende instemming met het verdrag werd gestemd op 28 december 2006 (B.S., 30 maart 2007, 3de editie, blz. 18359)

³ Dit Besluit 2008/615/JAI werd uitgevoerd door een tweede Besluit 2008/616/JAI van 23 juni 2008.

- de toepasselijke voorwaarden en procedures voor de geautomatiseerde overdracht van DNA-profielen, dactyloscopische gegevens en bepaalde gegevens uit de nationale kentekenregisters;
- de voorwaarden voor de verstrekking van informatie ter voorkoming van terroristische misdrijven.

5. Aangezien deze bepalingen passen in het Intra-Europees kader geniet de uitwisseling van politionele gegevens van een specifieke juridische omkadering: de lidstaten moeten het Kaderbesluit 2008/977/JAI van de Raad van 27 november 2008 over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politie en justitie samenwerking in strafzaken eerbiedigen.

B. Het Ontwerpakkoord PCSC en het VWP

6. België neemt sinds oktober 1991 deel aan het Amerikaanse *Visa Waiver Program* (VWP)⁴: mits naleving van de door de Amerikaanse wetgeving vereiste voorwaarden (*Immigration and Nationality Act, section 217*), werd België ingeschreven op de lijst met landen die deelnemen aan het VWP, wat inhoudt dat Belgische burgers naar de VS kunnen reizen als toerist of voor zaken of zich in transit bevinden zonder vooraf een visum te moeten verkrijgen.

7. Teneinde hun deelneming te bekomen aan het VWP werden sommige landen door de VS benaderd met het oog op het afsluiten van bijkomende akkoorden (*Memorandum Of Understanding concerning US Visa Waiver Program*)⁵. Het DHS vermeldt⁶ dat een dergelijk PCSC-akkoord past in het kader van het Amerikaanse *Visa Waiver Program*.

C. De huidige onderhandelingen EU-VS

8. De Europese Commissie onderhandelt momenteel met de VS over een algemeen akkoord betreffende de bescherming van persoonsgegevens in het raam van hun samenwerking in de

---

⁴ Deze lijst is terug te vinden in de Amerikaanse wetgeving in de *Code of Federal Regulation, section 217.2 (v° Eligibility)* : www.access.gpo.gov/nara/cfr/waisidx_10/8cfr217_10.html . Zie eveneens de officiële lijst van 36 deelnemende landen op de website van de consulaire diensten van het Amerikaanse Ministerie voor Buitenlandse Zaken www.travel.state.gov/visa/temp/without/without_1990.html

⁵ Onder meer Estland werd benaderd en heeft in maart 2008 dit MOU ondertekend [zie het perscommuniqué van de ambassade van Estland te Washington : www.estemb.org/news/aid-1416], dat onder meer vermeldt dat andere maatregelen dit akkoord zouden moeten vervolledigen, namelijk de uitwisseling van informatie (met passende garanties inzake gegevensbescherming) inzake het voorkomen en de strijd tegen terrorisme en zware misdrijven. In september 2009, sluit Estland een PCSC akkoord [Dit akkoord is beschikbaar op de website van het DHS (*United States Department of Homeland Security*) : www.dhs.gov/xlibrary/assets/agreement_uestonia_seriouscrime.pdf] dat vergelijkbaar, zo niet identiek is aan het ontwerp dat thans voor onderzoek aan de Commissie wordt voorgelegd.

⁶ Zie het perscommuniqué : www.dhs.gov/xnews/releases/pr_1222715330518.shtm

strijd tegen het terrorisme en de criminaliteit⁷. Gestimuleerd door het Europees Parlement⁸, kan de Commissie steunen op het verslag van de contactgroep op hoog niveau EU/VS (*EU-US High Level Contact Group* — HLCG)⁹. Dit verslag omvat 12 gemeenschappelijke beginselen over het delen van informatie en de bescherming van het privéleven en persoonsgegevens. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (*European Data Protection Supervisor* – EDPS) heeft ter zake eveneens een advies verstrekt¹⁰.

9. Een dergelijk algemeen akkoord (« umbrella agreement ») tussen de Europese Unie en de VS zou beschouwd worden als een *lex generalis* die dus niet kan dienen als wettelijke basis voor de uitwisseling van informatie. De specifieke gegevensuitwisselingen zullen het onderwerp moeten vormen van bijzondere akkoorden waarin de modaliteiten en voorwaarden voor de informatiemededing worden verduidelijkt. Het toekomstige kaderakkoord zou overigens ongetwijfeld een aanvulling betekenen op het akkoord tussen de Europese Unie en de VS inzake wederzijdse gerechtelijke bijstand dat ondertekend werd te Washington op 25 juni 2003¹¹.

10. Het Belgisch Voorzitterschap wenst deze onderhandelingen voor het einde van het jaar 2010 te bekrachtigen¹². Het Europees Parlement wordt geïnformeerd over de evolutie van de onderhandelingen¹³ en de Groep 29¹⁴ volgt eveneens de laatste ontwikkelingen van dit ontwerp van algemeen akkoord.

---

⁷ Zie het perscommuniqué van de Europese Commissie : <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/609&format=HTML&aged=0&language=NL&guiLanguage=en>

⁸ In een resolutie van 26 maart 2009 (gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen C117 van 6 mei 2010), over de stand van de trans-Atlantische betrekkingen naar aanleiding van de verkiezingen in de Verenigde Staten, heeft het Parlement opgeroepen tot het sluiten van een akkoord EU/VS dat een passende bescherming biedt voor de burgerrechten en de persoonsgegevens: "*Het Parlement beklemt oont dat het delen van data en informatie een waardevol instrument is in het kader van de internationale bestrijding van terrorisme en transnationale misdaad, maar is ook van mening dat dit binnen een goed wetskader moet plaatsvinden waarbij de burgerlijke vrijheden op gepaste wijze worden beschermd, met inbegrip van het recht op privéleven, en dat het delen van informatie gebaseerd moet zijn op een bindende internationale overeenkomst, zoals ook tijdens de EU-VS-top van 2008 is overeengekomen*" (punt 43).

⁹ Deze HLCG werd opgericht in november 2006, en is samengesteld uit Europese vertegenwoordigers van de Commissie en de Raad, alsook Amerikaanse vertegenwoordigers van de Departementen Justitie en Binnenlandse Zaken. Het verslag van de HLCG (28 mei 2008) is beschikbaar via : http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/news/docs/report_02_07_08_en.pdf

¹⁰ Zie het Advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming over het eindverslag van de EU-VS-Contactgroep op hoog niveau inzake informatie-uitwisseling en privacy en bescherming van persoonsgegevens

¹¹ Dit Akkoord werd gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen L 181, 19 juli 2003

¹² Zie het perscommuniqué van het Europees Parlement: http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/019-89976-298-10-44-902-20101025STO89954-2010-25-10-2010/default_nl.htm

¹³ Er ontstond een debat in de Commissie Burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (Commissie LIBE) op 25 oktober 2010: www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/019-89976-298-10-44-902-20101025STO89954-2010-25-10-2010/default_nl.htm

¹⁴ De Groep 29 is een onafhankelijke Europese werkgroep die kwesties op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en privacy behandelt, opgericht krachtens artikel 29 van de Richtlijn 95/46/EG, en samengesteld uit alle overheden voor gegevensbescherming van de lidstaten met inbegrip van de Belgische Privacycommissie.

11. Sommige punten van de onderhandelingen vergen een bijzondere aandacht van de overheden voor gegevensbescherming, namelijk:

- de retroactiviteit van het kaderakkoord: zowel de Europese Commissie als de Groep 29 zijn voorstander van het retroactiviteitsbeginsel van het kaderakkoord, wat zou toelaten vroegere akkoorden (bi- of multilateraal) opnieuw te onderzoeken in het licht van de beginselen die opgenomen zijn in het kaderakkoord.
- de gegevensuitwisseling in het raam van gerechtelijke procedures die kunnen leiden tot de doodstraf en die een schending lijken op het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aangenomen in Nice op 7 december 2000 en thans opgenomen in het Verdrag van de Europese Unie (artikel 6) zoals gewijzigd door het Verdrag van Lissabon van 13 december 2007.
- de noodzaak om uitdrukkelijk een effectieve beroepsmogelijkheid te voorzien bij de gerechtelijke autoriteiten: inderdaad, aangezien de Amerikaanse wetgeving inzake gegevensbescherming sectoraal¹⁵ is, worden de beroepen van de betrokkenen verschillend behandeld naargelang het geval, en kan het gaan om een louter administratief beroep, louter gerechtelijk, of het ene volgend op het andere, of slechts betrekking hebbend op een gedeeltelijke uitoefening van rechten door de betrokkene.
- de opname in het toepassingsgebied van het kaderakkoord van uitgewisselde informatie, afkomstig van de privésector¹⁶.
- de evaluatie van het kaderakkoord door een comité waarin eveneens leden van de Europese overheden voor gegevensbescherming zouden vertegenwoordigd zijn.

II. Toepasselijke wettelijke bepalingen

A. Het Europees kader

12. Wat de de politionele en justitiële samenwerking in strafzaken betreft zal men – meteen na de omzetting in Belgisch recht (de termijn voor de omzetting loopt tot 27 november 2010) – moeten verwijzen naar het voormelde Kaderbesluit 2008/977/JAI van 27 november 2008. Niettemin kan reeds rekening worden gehouden met de beginselen die werden aangenomen met dit kaderbesluit.

13. *“Latere overeenkomsten [met derde landen] zullen moeten voldoen aan de voorschriften voor uitwisselingen met derde landen”* (considerans 38 van het kaderbesluit).

---

¹⁵ ¹⁵ Het gaat onder meer om de Privacy Act van 1974, de Freedom of Information Act (FOIA) van 1966, en de l’Administrative Procedure Act (APA). De verschillende beroepsmogelijkheden worden behandeld in de FAQ nr 2 die bijgevoegd is bij het ontwerpakkoord PCSC.

¹⁶ Zoals bijvoorbeeld de bankgegevens in het SWIFT-dossier, of de gegevens van luchtvaartmaatschappijen in het PNR-dossier – Passenger Name Record.

14. Artikel 13 van dit kaderbesluit stelt onder meer dat de doorgifte van gegevens aan landen die geen lid zijn van de Europese Unie slechts plaats kunnen vinden indien het derde land een toereikend beschermingsniveau waarborgt voor de voorgenomen gegevensverwerking.

15. Volgens artikel 13 § 4 wordt het bedoelde beschermingsniveau beoordeeld met inachtneming van alle omstandigheden die op de doorgifte van gegevens of op een groep van gegevensverstrekkingen van invloed zijn. In het bijzonder wordt rekening gehouden met de aard van de gegevens, met het doel en met de duur van de voorgenomen verwerking of verwerkingen, het land van herkomst en het land of het internationale orgaan van eindbestemming van de gegevens, de algemene en sectorale rechtsregels die in het derde land of het internationale orgaan gelden, alsmede de beroepscodes en de veiligheidsmaatregelen die in het land of het orgaan van toepassing zijn.

16. Het kaderbesluit verduidelijkt echter niet welke overheid met een dergelijke evaluatie zal worden belast. Het lijkt evenwel dat krachtens artikel 25 van het kaderbesluit – dat de bevoegdheden opsomt van de NTA -, deze bevoegdheid niet verleend wordt aan de Nationale Toezichthoudende Autoriteiten voor gegevensbescherming (NTA).

17. Wanneer het passend beschermingsniveau van een derde land wordt erkend is artikel 13 §3, b) van dit kaderbesluit van toepassing: in afwijking van het beginsel van doorgifte naar een derde land dat een passend beschermingsniveau biedt, kunnen persoonsgegevens niettemin worden doorgegeven indien het derde land garanties biedt die door de betrokken lidstaat conform de nationale wetgeving toereikend worden geacht.

B. Het Belgisch kader

18. In toepassing van artikel 21 van de WVP kan een doorgifte van persoonsgegevens naar een land dat geen lid is van de Europese Unie slechts plaats vinden indien het bewuste land een passend beschermingsniveau biedt.

19. De criteria die opgesomd worden in artikel 21 § 1 2de lid voor de beoordeling van het passend beschermingsniveau zijn identiek dezelfde als deze die opgenomen zijn in het voormelde Kaderbesluit 2008/977/JAI van 27 november 2008.

20. De Commissie, die zich bewust is van de noodzaak van deze gegevensflux tussen België en de VS, meent dat deze gegevens mogen doorgegeven worden in toepassing van het PCSC-

akkoord ("de doorgifte is noodzakelijk of wettelijk verplicht vanwege een zwaarwegend algemeen belang" – artikel 22 § 1, 4° van de WVP).

21. De Commissie onderstreept echter dat het essentieel is dat eens de gegevens werden doorgegeven aan het derde land, de betrokkenen kunnen blijven genieten van de fundamentele rechten en waarborgen die verleend worden aan gegevensverwerkingen in België. Het is bijgevolg onontbeerlijk dat de nodige waarborgen worden voorzien om de gegevens te beschermen eens zij werden doorgegeven, te meer daar het PCSC-akkoord verschillende verwijzingen bevat naar het nationale recht.

22. De Commissie is van oordeel dat dergelijke waarborgen het derde land werkelijk moeten binden, wat in casu het geval is als deze waarborgen terug te vinden zijn in een bijzondere wetgeving (krachtens de Amerikaanse wet), of in een *Memorandum Of Understanding (MOU)* dat toegevoegd wordt aan het PCSC-akkoord, of nog beter, in het PCSC-akkoord zelf. Een eenvoudige algemene verklaring bij het PCSC-akkoord is, door haar gebrek aan dwingend karakter, volgens de Commissie ontoereikend.

23. De Commissie herinnert eveneens aan de omzendbrief COL 2/2000 van 14 februari 2000 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep betreffende de internationale politiesamenwerking met een gerechtelijke finaliteit:

- Enkel de gegevens die op de lijst van bijlage A¹⁷ voorkomen, kunnen door de politiediensten zelfstandig worden behandeld.

---

¹⁷ Meer in het bijzonder :

1. Informatie over natuurlijke personen : Naam, geboorte, voor-, roep-, bijnamen aliassen, Geboorteplaats en datum, Geslacht, Burgerlijke staat, Nationaliteit/verblijf-status, Beroep, Gepubliceerde telefoon, fax en, GSM-nummers (maar niet de niet gepubliceerde), Adres en woon/verblijfplaats, NIET het Nr rijksregister, Persoonsgegevens inzake verdachten of gekende personen (Met uitsluiting van de gegevens openbare orde, veiligheid van de staat en de dienst vreemdelingenzaken), Relatie tussen gekende personen, feiten, verdachte plaatsen en voorwerpen (beperkt tot de gegevens opgenomen in manuele of geautomatiseerde politiebestanden), Penitentiaire gegevens, Antecedenten (voor zover het gegevens betreft beschikbaar in manuele of geautomatiseerde politie bestanden), NIET Veroordelingen, Vermiste personen, Niet geïdentificeerde stoffelijke overschotten

2. Rechtspersonen : Benaming/handelsnamen, Rechtsvorm Zetel, exploitatieadres, vestigingsadressen, Datum vestiging, Beheerders, bestuurders, Vennoten, Ingeschreven aantal werkzame, personen, Maatschappelijk doel / bedrijfsactiviteiten / bedrijfsomschrijving, Bedrijfsbalansen

3. Voorwerpen – voertuigen uitgezonderd: Geseinde voorwerpen, Voorwerpen gelieerd aan personen, feiten of verdachte plaatsen (voor zover beschikbaar in het manueel of geautomatiseerde politiebestanden), Verloren voorwerpen, Gegevens uit het wapenregister

4. Feiten : Plaats en tijdslement, modus operandi, relaties feiten, personen, plaatsen, sporen, voorwerpen (voor zover beschikbaar in geautomatiseerde of manuele politiebestanden)

- Voor alle andere gegevens is de doorgifte naar het buitenland slechts mogelijk na voorafgaande toestemming van een magistraat: hetzij om toestemming te geven om de gevraagde gegevens door te geven, hetzij om ter kennis te brengen dat een rechtshulpverzoek (internationale rogatoire commissie uitgaande van een rechterlijke autoriteit) vereist is.

24. Hoewel de COL 2/2000 zich lijkt te beperken tot doorgiften van informatie ingevolge de Schengen- en Europol-overeenkomsten¹⁸, herinnert de Commissie aan de toepassing van de artikelen 21 en 22 van de WVP ingeval van doorgifte naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie (beginsel van passend beschermingsniveau en afwijkingen op dit beginsel).

III. Het ontwerpakkoord PCSC

25. Het ontwerpakkoord PCSC laat mits de naleving van bepaalde voorwaarden en procedures de uitwisseling van gegevens toe tussen België en de VS in het raam van de preventie en de strijd tegen zware misdrijven.

26. Iedere staat duidt eveneens Nationale Contactpunten (NC) aan die als enigen bevoegd zijn om informatieaanvragen te verrichten; deze aanvragen van de NC mogen uitsluitend strafrechtelijke doeleinden hebben waaronder het uitvoeren van een van de volgende activiteiten wordt verstaan: opsporing, aanhouding, vasthouding, vrijlating voor het proces, vrijlating na het proces, vervolging, rechterlijke uitspraak, correctioneel toezicht op of reclasseringsactiviteiten van de beklaagde of van personen die een strafbaar feit hebben begaan. De vaststelling van strafbare feiten is hierbij inbegrepen (artikel 1, § 1). **Het is in de ogen van de Commissie niet duidelijk wat het onderwerp zou vormen voor een uitwisseling van gegevens in het geval van "reclasseringsactiviteiten van de beklaagde of van personen die een strafbaar feit hebben begaan": de Commissie beveelt bijgevolg een verduidelijking van dit punt aan.**

---

5. Voertuigen: Categorie, merk, type, Kenteken, Chassisnummer, Relaties met personen (tenzij beschermd nummerplaat), Relaties met feiten, Relaties met plaatsen

6. Locaties: Aard feiten/voorvallen, Omschrijving locatie, Relevante personen, Relevante voertuigen

7. Opdrachten uitgaande van rechterlijke autoriteiten : Opdrachten voortvloeiend uit signaleringen door Belgische autoriteiten middels het SIS en Interpol, Verstrekking van gegevens ter ondersteuning van grensoverschrijdende operaties (achtervolging, observaties, politiealarm,.....).

¹⁸ Overeenkomst ter uitvoering van 19 juni 1990 van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen – Besluit van de Raad van 6 april 2009 tot oprichting van de Europese politiedienst (Europol).

27. Een lijst met zware misdrijven (met name diegene die bestraft worden met ten minste een jaar gevangenisstraf) is trouwens aangehecht aan het PCSC-akkoord (artikel 2 § 3).

A. Vingerafdrukken en DNA-profielen (artikelen 3 tot 10)

28. Zowel België als de Verenigde Staten moeten databanken invoeren met vingerafdrukken/DNA-profielen en de hierbij horende referentiegegevens (d.w.z. de identificatienummers en de profielen)¹⁹. De referentiegegevens waarvan sprake mogen in geen geval een rechtstreekse identificatie van de betrokkene toelaten.

29. De gerichte bevraging van de databanken door de NC genereert een antwoord onder de vorm van "hit/no hit". Ingeval van overeenstemming tussen de vergeleken vingerafdrukken/profielen, zal het NC, in overeenstemming met zijn nationale wetgeving, aan het NC van de andere staat de persoonsgegevens meedelen van de persoon aan wie de vingerafdruk/DNA-profiel toebehoort.

30. Maar in afwachting van de invoering van een dergelijk systeem in België zullen de NC hun aanvragen moeten formuleren op basis van "*andere identificatiegegevens om te komen tot een overeenstemming die het individu linkt aan deze bijkomende gegevens*" (artikel 5 in fine).

31. Volgens het ontwerpakkoord PCSC mogen de aanvragen zowel wat de vingerafdrukken als de DNA-profielen betreft slechts door de NC gedaan worden in het raam van het doeleinde preventie en vervolging van zware misdrijven.

32. Vanuit een optiek tot opheldering beveelt de Commissie aan om in de artikelen 3 en 4 (vingerafdrukken) en artikel 8 (DNA-profielen) te verduidelijken dat de zware misdrijven deze zijn die opgesomd worden in de bijlage waarvan sprake in artikel 2 § 3 van het akkoord.

B. De andere persoonsgegevens (artikel 11)

33. Andere persoonsgegevens kunnen, gericht en in overeenstemming met de nationale wetgeving, uitgewisseld worden wanneer er ingevolge bijzondere omstandigheden redenen zijn om aan te nemen dat de betrokkene zware misdrijven heeft begaan of zal begaan, deelgenomen heeft of zal deelnemen aan zware misdrijven of aan bepaalde misdrijven verbonden met terrorisme, of dat betrokkene deel uitmaakt van een criminele organisatie.

---

¹⁹ De Belgische databank houdende de vingerafdrukken zou eveneens moeten gekoppeld worden aan het centraal strafregister (artikel 5 van het ontwerpakkoord PCSC).

34. Deze gegevens omvatten de naam en de voornamen (huidige of vroegere), aliassen, bijnamen, alternatieve schrijfwijzen van de namen, geslacht, plaats en datum van geboorte, nationaliteit (huidige en vroegere), paspoortnummer, nummers van andere identiteitsdocumenten, vingerafdrukken, alsook de bijzondere omstandigheden die de mededeling van de gegevens toelaten.

35. De staat die deze gegevens meedeelt kan ze gepaard laten gaan met gerichte gebruiksvoorwaarden waartoe de ontvangende staat is gehouden. Een eenvoudige naleving van de wetgeving inzake gegevensbescherming kan echter niet een van deze gebruiksvoorwaarden vormen. De wetgeving inzake gegevensbescherming van een staat kan met andere woorden niet *de jure* toegepast worden in een andere staat.

36. Volgens het ontwerpakkoord PCSC mogen de aanvragen wat deze gegevens betreft gedaan worden door de NC in het raam van het doeleinde preventie en vervolging van zware misdrijven, maar eveneens met het oog op de preventie van terrorisme. Een lijst met misdrijven in verband met terrorisme wordt eveneens opgesteld door iedere partij en meegedeeld aan de andere (artikel 11 § 3).

37. Vanuit een oogpunt tot opheldering beveelt de Commissie aan om in artikel 11 te verduidelijken dat de zware misdrijven deze zijn die opgesomd worden in de bijlage waarvan sprake in artikel 2 § 3 van het akkoord.

38. Zich inspirerend op het beginsel van de dubbele aanklacht voorziet het PCSC-akkoord dat België slechts gegevens betreffende terroristische feiten mag doorgeven indien deze eveneens een inbreuk vormen op het Belgisch recht (artikel 11, § 1, a)). De Commissie beschouwt dit als een garantie voor de betrokkene.

C. De andere doeleinden (artikel 14)

39. Artikel 14 van het ontwerpakkoord PCSC is getiteld "beperkingen van de verwerkingen teneinde de persoonsgegevens en de andere gegevens te beschermen", en voorziet dat iedere staat over de ontvangen gegevens kan beschikken voor verschillende doeleinden:

- a) voor doeleinden van strafrechtelijke vervolging, of
- b) voor de preventie van een ernstige bedreiging van de openbare veiligheid, of
- c) voor administratieve of niet-strafrechtelijke procedures maar met een direct verband met de onder punt a) bedoelde vervolgingen, of
- d) voor ieder ander doeleinde, mits voorafgaand akkoord van de andere staat.

40. De Commissie merkt op dat hoewel de aanvragen die geformuleerd worden door de NC, strikt beperkt zijn tot strafrechtelijke vervolgingen in direct verband met twee lijsten met misdrijven (artikel 2 § 3 en 11 § 3), de staat nadien deze gegevens (waaronder de vingerafdrukken en DNA-profielen) zeer ruim kan gebruiken, evenwel mits toestemming van de andere staat.

41. Het feit deze gegevens te mogen gebruiken "voor om het even welk ander doeleinde, mits voorafgaande toestemming van de andere staat " (artikel 14, § 1 d)), is in de huidige stand van de formulering niet van aard om de Commissie gerust te stellen²⁰. **Deze latere verwerking voor ieder ander doeleinde zou moeten gepaard gaan met garanties, zoals ten minste:**

- **dat deze mogelijkheid slechts geval per geval kan toegepast worden,**
- **voor een ander doeleinde dat gespecificeerd en gemotiveerd wordt op het ogenblik van de aanvraag,**
- **mits voorafgaandelijk, geval per geval, specifiek akkoord van de staat (een algemeen akkoord zou niet toelaatbaar zijn), en**
- **mits een logging, niet alleen van de internationale doorgiften maar ook van de doorgiften binnen de staat zelf (tussen gemachtigde nationale instellingen), zodanig dat een effectieve controle, met name door de Commissie, mogelijk wordt (zie infra punt 45).**
- **het voorafgaand akkoord van de Staat en de beslissing voor doorgifte moet het voorwerp uitmaken van een rechterlijke controle,**
- **indien de vijf hierboven opgesomde voorwaarden niet in de tekst zelf voorkomen van het PCSC-akkoord, brengt de Commissie een ongunstig advies uit voor deze doorgifte "voor iedere ander doeleinde" en beveelt ze aan een dergelijke mogelijkheid gewoon te schrappen in het PCSC-akkoord.**

D. De regels voor de gegevensbescherming

42. Artikel 12 stelt dat de twee ondertekenende staten van het PCSC-akkoord hun nationale wetgeving inzake gegevensbescherming moeten eerbiedigen, meer in het bijzonder wat betreft de juistheid en de relevantie van de gegevens, het finaliteitsbeginsel, de bewaringstermijnen, de verbetering van onjuiste gegevens en de rechten van de betrokkenen.

---

²⁰ De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) staat eveneens zeer kritisch tegenover dergelijke clausules: zie zijn Adviezen van 27 april 2007 (punt 23) en van 16 oktober 2007 (punt 2) over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politie en justitie samenwerking in strafzaken (adviezen beschikbaar op de website van de EDPS).

43. Artikel 13 vereist dat de partijen passende beveiligingsmaatregelen nemen voor de verwerking van gevoelige gegevens, met name deze die het ras of de etnische afstamming openbaren, de politieke overtuiging, de filosofische of religieuze overtuiging, het lidmaatschap van een vakbond alsook de gegevens betreffende gezondheid en seksualiteit. **De Commissie zal bijzondere aandacht besteden aan de naleving van die bepalingen en zal toezien op de overeenstemming met artikel 6 van de WVP.**

44. Artikel 16 verplicht partijen om een logging bij te houden van de toegangen tot de databanken (logfiles), die gedurende een termijn van twee jaar moeten bewaard worden. De Commissie stelt tot haar tevredenheid vast dat deze maatregel toelaat om, zoals trouwens wordt verduidelijkt in het ontwerpakkoord PCSC, de toegangen op te sporen teneinde onder meer een effectieve controle inzake gegevensbescherming te waarborgen.

45. Niettemin meent de Commissie dat de logging van de toegangen tot de databanken op nuttige wijze zou kunnen aangevuld worden met een logging van iedere mededeling van gegevens, ook nadat deze het NC hebben verlaten. De opspoorbaarheid moet met andere woorden eveneens blijven bestaan voor de mededelingen tussen nationale overheden. Hiertoe beveelt de Commissie de volgend formulering aan²¹:

« All transmissions and receptions of personal data are to be logged or documented. The Contracting Parties shall communicate the list of authorities or services authorized to access the data transferred. The log files must be kept at disposal of the supervisory authority and/or the competent contact body in charge of ensuring data processing as well as data integrity and security ».

46. De Commissie beveelt de invoeging aan van twee bijkomende bepalingen in de tekst zelf van het PCSC-akkoord:

- **enerzijds een bepaling betreffende de controlemechanismen: deze controle moet betrekking hebben op een feitelijke aanwending van de doorgegeven gegevens door een willekeurige overheid of instelling.**
- **anderzijds een bepaling betreffende het evaluatiemechanisme voor het PCSC-akkoord²²: een dergelijke evaluatie zal moeten gebeuren door een ad hoc comité waarvan de Commissie wenst deel uit te maken.**

---

²¹ Het gaat om een (*in casu* lichtjes aangepaste) clause, afkomstig uit de contractuele standaardclausules die in 2009 werden aangenomen door de *Working Party on Police and Justice*. De WPPJ is een werkgroep in de schoot van de Europese conferentie van overheden voor gegevensbescherming, wiens opdracht erin bestaat toe te zien op de ontwikkelingen inzake politie en gerechtelijke samenwerking.

²² Men kan zich laten inspireren door artikel 13 (Gezamenlijke evaluatie) van de Overeenkomst van 28 juni 2010 tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het programma voor het

47. Aangezien momenteel wordt onderhandeld over een algemeen akkoord tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten en dat dit toekomstig akkoord beginselen inzake gegevensbescherming zal bevatten, **beveelt de Commissie aan dit PCSC-akkoord te beperken in de tijd: op het ogenblik van de aanneming van het algemeen akkoord kan het PCSC-akkoord worden herzien indien mocht blijken dat sommige bepalingen van het PCSC-akkoord haaks staan op het algemeen akkoord.**

E. De rechten van de betrokkenen

48. Artikel 18 van het ontwerpakkoord PCSC is te algemeen en moet verder worden uitgewerkt. **De Commissie is van mening dat een verwijzing naar de rechten van de betrokkenen zoals deze vervat zijn in het nationaal recht, onvoldoende is en dat in de tekst zelf van het PCSC-akkoord een expliciete bepaling moet worden opgenomen die het recht op toegang van de betrokkenen waarborgt.**

49. Men kan zich hiertoe laten inspireren door volgende formulering²³:

« The rights to access the transferred data, to have them rectified and/or erased shall be granted to the individual the data refer to. To this end the Contracting Party before which the said individual invokes this right must have in place specific and accessible procedures enabling him/her to exercise his/her rights' ».

50. Het instellen van een beroep bij de rechtbank, dat eveneens een recht vormt van de betrokkene, komt niet voor in de opsomming onder artikel 18. Het vormt nochtans het onderwerp van een commentaar als bijlage (faq 2, 7 en 9).

51. De faq 2 verduidelijkt dat, hoewel de Amerikaanse *Privacy Act* niet *de jure* van toepassing is op de Europese burgers, het DHS niettemin een beleid heeft aangenomen dat *de facto* dezelfde rechten op verbetering verleent aan personen die niet de Amerikaanse nationaliteit bezitten en waarvan de gegevens verwerkt worden door een systeem dat eveneens gegevens van Amerikaanse burgers bevat. De Commissie merkt enerzijds op dat deze soepelheid bij de interpretatie van de Amerikaanse wetgeving het resultaat is van een administratieve beslissing die op ieder ogenblik een ommekeer (administratieve, gerechtelijke of wetgevende) kan

---

traceren van terrorismefinanciering (TFTP Agreement II = Terrorist Finance Tracking Program, gepubliceerd in het publicatieblad van de Europese gemeenschappen *L 195 van 27 juli 2010*).

²³ Het gaat om een clausule, afkomstig uit de contractuele standaardclausules die in 2009 werden aangenomen door de *Working Party on Police and Justice*. De WPPJ is een werkgroep in de schoot van de Europese conferentie van overheden voor gegevensbescherming, wiens opdracht erin bestaat toe te zien op de ontwikkelingen inzake politie en gerechtelijke samenwerking.

kennen. Anderzijds is deze beroepsmogelijkheid bij de rechtbank voor de Europese burgers onbestaande wanneer de gegevens van deze Europese burgers verwerkt worden via een specifiek systeem, met andere woorden gescheiden van het systeem dat voorbehouden is voor de Amerikaanse burgers.

52. De Commissie beveelt aan om – in voorkomend geval verwijzend naar de bijgevoegde commentaar (faq) – expliciet in de tekst van het PCSC-akkoord de mogelijkheid te voorzien voor iedere betrokkene om beroep te doen op de rechterlijke macht teneinde zijn rechten op toegang, verbetering en schrapping inzake gegevensbescherming te doen eerbiedigen.

OM DEZE REDENEN

Is de Commissie van mening dat:

- het ontwerpakkoord PCSC, geïnspireerd door het Verdrag van Prüm van 27 mei 2005, de uitwisseling van informatie (vingerafdrukken, DNA-profielen, andere gegevens) met de VS toelaat mist eerbiediging van passende procedures (NC, casuïstieke vraag, overeenstemming 'hit – no hit');
- het ontwerpakkoord PCSC weliswaar sommige bepalingen inzake gegevensbescherming bevat maar dat het niettemin noodzakelijk is deze op verschillende punten te vervolledigen: het expliciet verwijzen naar een lijst met inbreuken, bijkomende waarborgen voor de doorgifte voor ieder ander doeleinde, de logging van alle doorgiften van gegevens (internationaal en intranationaal), een controlemechanisme door onafhankelijke autoriteiten, een herzieningsmechanisme en beperking in de tijd van een dergelijk akkoord (gelet op de huidige Europese onderhandelingen over een algemeen kader voor dit soort uitwisseling van informatie);
- de bepalingen betreffende de rechten van de betrokkenen verder dienen te worden uitgewerkt en namelijk in de tekst zelf van het akkoord expliciet moeten voorzien in een mogelijkheid tot instellen van beroep bij de gerechtelijke overheden en dus niet in een algemene en niet-bindende commentaar die bijgevoegd wordt bij het akkoord.

Gelet op de opmerkingen die geformuleerd werden in onderhavig advies verstrekt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer **een gunstig advies** over de huidige inhoud van het ontwerpakkoord PCSC, mits strikte eerbiediging van de opmerkingen die geformuleerd werden in de **punten 26, 32, 37, 41, 43, 45 tot 49 en 52** van dit advies.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere